

Split-Bačvice

Kupalište

Bains

Bad

Foto D. Stühler

i zanimljiva propovijednica, iz 13 vijeka, u romanskom slogu. Počiva na pet stupova s veoma zanimljivim glavicama, koje prikazuju fantastične životinje i simboličke figure, sve izrađeno savršenom umjetničkom finoćom. Ove su glavice nekada bile pozlaćene. Amvon tvore orlova krila, nošena spiralnim stupom, koji počiva na lavljim ledima. Krasni su horski stoci u romanskom slogu. Ornamentika ovih stolaca napominje nam staru pleternu ornamentiku, a neki su nastavci kasnijeg datuma. U oltarima crkve čuvaju se moći sv. Dujma, zaštitnika grada Splita u baroknu sarkofagu u lijevoj kapeli i sv. Anastazija. Sarkofag ovoga potonjeg djelo je slavnoga umjetnika Jurja Dalmatinca (1448 g.).

Romanska drvena vrata stolne crkve iz g. 1224 izradio je majstor Andrija Buvina, koji je u 28 krasno uokvirenih polja prikazao niz prizora iz života Isusa Krista i njegove muke. Pred crkvom su negda bile dvije (četiri?) egipatske sfinge od crna granita. Jedna je premještena na Peristil (do spomenika Grgura Ninskog) i reklo bi se da je pripadala grobu egipatskoga kralja Totmeca III iz 15 vijeka pr. Hr.

Na zapadnoj strani stolne crkve diže se zvonik (61 m). Obnova zvonika (1890 do 1908) izvršena je previše radikalno, iako su pojedini dijelovi prerađeni prilično vjerno po originalu. Donji dio zvonika ostao je ipak u svom izvornom romanskom slogu. Na prvom spratu zvonika uzidano je nekoliko reljefa iz romanskoga doba: Blagovijest, rođenje Hristovo i još jedan treći, po natpisu djelo njemačkoga majstora Otona. Na ovom potonjem reljefu predstavljena su četiri lika: sv. Duje, sv. Petar, sv. Staš i jedan dak.

Stolna crkva ima bogatu riznicu, s velikim brojem raznih dragocjenosti. Jedna od glavnih dragocjenosti je Evanđeljar iz druge polovine 8 vijeka, zatim misal i evanđeljar iz 13 vijeka, s koricama rezbarenim srebrū, te povijest solinskih biskupa, djelo splitskoga historičara Tome Arcidakona († 1258), vjerojatno napisana samom njegovom rukom. Od slika je vrijedno